

مدیریت بره شیری از روز تولد آغاز نمی‌شود؛ بلکه حدود دو ماه قبل از زایش باید برای تولد یک بره سالم، قوی و دارای رشد مناسب برنامه‌ریزی کرد. در دامداری‌های سنتی ایران، که امکانات و نیروی کار محدود است، مدیریت بره باید تا حد امکان ساده، کم‌هزینه و قابل اجرا باشد. زیرا هر بره‌ای که زنده می‌ماند و رشد خوبی دارد، مستقیماً بر درآمد نهایی گله اثر می‌گذارد.

۱. دو ماه قبل از زایش؛ آماده‌سازی مادر

در این دوره، تغذیه‌ی میش آبستن اهمیت زیادی دارد. در صورت امکان باید خوراک باکیفیت‌تر در اختیار میش‌های آبستن قرار گیرد و به‌ویژه در ماه آخر، نیاز غذایی آنها جدی‌تر گرفته شود. آب سالم و کافی، جایگاه نسبتاً تمیز و ضدعفونی شده نیز ضروری است. واکسیناسیون مورد نیاز باید پیش از زایش و با نظر دامپزشک انجام شود. هدف این است که میش با وضعیت بدنی مناسب وارد زایش شود و بتواند بره‌ای سالم و شیر کافی تولید کند.

۲. زمان زایش؛ چند ساعت تعیین‌کننده

محل زایش باید تا حد امکان تمیز، خشک و دور از باد و سرما باشد. پس از تولد، مهم‌ترین کار اطمینان از تنفس بره، خشک کردن بدن و خوردن آغوز است. بره باید در اولین فرصت آغوز دریافت کند و این موضوع به‌خصوص در ساعات اولیه زندگی اهمیت بسیار زیادی دارد. اگر بره ضعیف است یا نمی‌تواند شیر بخورد، نباید منتظر ماند؛ باید با کمک دامدار و در صورت نیاز با مشورت دامپزشک، تغذیه آن را تأمین کرد.

۳. سه روز اول؛ دوره طلایی

بسیاری از تلفات بره‌ها در همین روزهای ابتدایی اتفاق می‌افتد. ناف باید به شکل بهداشتی ضدعفونی شود، بره از سرما و رطوبت محافظت شود و روزانه وضعیت شیر خوردن، سرحالی و دفع آن بررسی شود. بره‌ای که گوشه‌گیر، سرد، بی‌حال یا کم‌اشتهاست، یک بره نیازمند توجه است و نباید تا شدید شدن علائم منتظر ماند.

۴. هفته‌های اول؛ شیر کافی، جایگاه خشک و نظارت روزانه

مهم‌ترین عامل رشد بره، دریافت شیر کافی است. در دامداری‌های سنتی، باید تا حد امکان از رقابت شدید بین بره‌ها برای شیر جلوگیری کرد و میش‌های کم‌شیر یا بره‌های ضعیف را زود شناسایی کرد. جایگاه بره باید خشک، تمیز و بدون کوران مستقیم باشد. نظافت بستر، آب سالم و کنترل روزانه بره‌ها از اقدامات ساده‌ای است که می‌تواند تلفات را به شکل قابل توجهی کاهش دهد.

۵. از سنین پایین؛ آماده‌سازی برای رشد

بره نباید فقط به شیر وابسته بماند. از هفته دوم می‌توان به‌تدریج خوراک آغازین باکیفیت و علوفه مناسب در اختیار بره قرار داد تا شکمبه به‌تدریج فعال شود. خوراک باید تازه و تمیز باشد و آب سالم نیز همیشه در دسترس قرار گیرد. این کار زمینه رشد بهتر و انتقال موفق‌تر بره به دوره پس از شیرگیری را فراهم می‌کند.

۶. ثبت اطلاعات؛ مدیریت بر اساس واقعیت

تاریخ تولد، شماره مادر، تک قلو یا چندقلو بودن، وزن تولد در: حتی در یک دامداری سنتی، ثبت چند اطلاعات ساده بسیار ارزشمند است با همین اطلاعات می توان فهمید کدام میش ها بره های سالم تر و پربازده تری تولید می کنند و . صورت امکان، بیماری و درمان، و وضعیت رشد بره . کدام دام ها نیاز به اصلاح یا حذف دارند

میش مناسب، تغذیه کافی قبل از زایش، زایشگاه خشک و تمیز، . در نهایت، پرورش موفق بره شیری الزاماً به تجهیزات گران قیمت نیاز ندارد آغوزدهی سریع، شیر کافی، مراقبت از بره ضعیف و نظارت روزانه، مجموعه ای از اقدامات ساده ای هستند که می توانند تفاوت بزرگی در زنده ماندن و رشد بره ایجاد کنند. در دامداری اقتصادی، هر بره سالم یک سرمایه است و هر بره تلف شده، بخشی از درآمد گله را از بین می برد؛ بنابراین مدیریت بره باید از مدتها قبل از تولد آن آغاز شود.